Helpianske zvesti

ROČNÍK IX. ČÍSLO 2 - APRÍL 2020

Slovom starostu

MIMORIADNU SITUÁCIU A NEVYHNUTNÉ OPATRENIA SPOLU URČITE ZVLÁDNEME

Úplne rozumiem znepokojeniu a strachu, ktorý dnes spoločne prežívame. Zodpovednosť za zdravie a životy obyvateľov v našej obci, ale aj v krajine nám priniesla a prinesie značné obmedzenia a zmenu našich doterajších spôsobov správania. Z uvedeného dôvodu sme v obci Heľpa už dňa 12.3. 2020 prijali viacero opatrení, ktorých cieľom je zabrániť šíreniu vírusu a ochrániť obyvateľov.

Rázne opatrenia sú prijímané aj na úrovni štátu. Zodpovedné správanie sa a dodržiavanie odporúčaní sú nevyhnutným predpokladom k prerušeniu šírenia a následne k zastaveniu epidémie. Áno, aj mne veľmi chýba spoločenský kontakt, podanie ruky, srdečné objatie, a návšteva rodičov a priateľov, ale dnes sa musíme takéhoto správania vzdať, aby sme túto dobu čím skôr prekonali a mohli sa vrátiť k tomu čo nás ľudsky charakterizuje. Zvlášť citlivo musíme v tejto chvíli vnímať situáciu našich seniorov, ktorí v súčasnosti patria k najohrozenejšej skupine obyvateľov. Pracovníci obce zmonitorovali starších a osamelých obyvateľov a navštívili viaceré domácnosti, kde im odovzdali informácie, ako sa chrániť a ako toto obdobie prekonať.

Mladších, poprosím postarajme sa o ich základne životné potreby, ako je nákup potravín zabezpečenie liekov atď., aby nemuseli vychádzať z domu. Tým ich chránime pred nákazou. Obec dňa 16.3.2020 zriadila špeciálne telefónne číslo 048 6700944, na ktorom si môžu starší obyvatelia objednať nákup potravín alebo výber liekov z lekárne a následne im pracovníčky obce zabezpečia doručenie tovaru priamo na ich adresu. K dispozícii je aj priame tel. číslo na starostu obce 090565112, a to nonstop.

Od 12.3.2020 už dva krát zasadol krízový štáb obce Heľpa, kde členmi sú aj poslanci OZ, Ing. Košťál, Mgr. Oravkinová, p. Lilko, p. Mešťan, prijali sme rad dôležitých opatrení, ktoré sú zrealizované a niektoré sa priebežne realizujú. Krízový štáb podrobne prehodnotil požiadavku poslancov a prijal rozhodnutie, ktoré návrhy a požiadavky poslancov sa budú plniť a akým spôsobom.

Dnes nikto nemôže vedieť, ako dlho bude toto obdobie trvať a akékoľvek predikcie stavu sú len fikcia, ale môžem za obec uviesť, že zodpovedné správanie Obce Heľpa v dobrý časoch nám dáva dobrý predpoklad pre zvládnutie tohto obdobia a zabezpečenie všetkých služieb, ktoré obec obyvateľom poskytuje.

Miesto slov sú dôležité fakty a jeden z týchto faktov je prebytok rozpočtu roku 2019 vo výške cca 200 000,- EUR /6 000 000,- SK/

Poprosím Vás, aby sme v danej situácii nepodliehali panike nakoľko minulosť ukázala, že v strachu sa veľmi ľahko manipuluje s ľuďmi.

Nepodceňujem situáciu a nezľahčujem, ale apelujem na zdravý rozum, aby sme sa správali zodpovedne, ohľaduplne a tolerantne. Aby sme striktne dodržiavali všetky nariadenia, usmernenia a opatrenia a takto chránili seba, svoju rodinu priateľov a známych.

Prijímať unáhlené rozhodnutia na základe nepodložených informácii je dnes iba šírením poplašných správ, tak ako blackout z úst vrcholových predstaviteľov štátu.

SPRÁVAJME SA ZODPOVEDNE.

Spoločne sme v minulosti zvládli rôzne skúšky a nástrahy, a preto som presvedčený, že pri dodržaní nevyhnutných opatrení zvládneme aj toto obdobie.

S úctou Peter Hyriak,
starosta obce Heľpa

Milí spoluobčania,
poslancom OZ Heľpa nie je ľahostajná situácia ohľadom pandémie s názvom COVID 19. Chceme aj na základe vašich podnetov prijať opatrenia, aby sme minimalizovali riziko a boli pripravení na čoraz zhoršujúcu sa situáciu v krajine, a vedeli adekvátne reagovať v núdzovom stave.

Spísali sme niekoľko našich návrhov a požiadali starostu obce, aby neodkladne zabezpečil:

1. informovanosť o mimoriadnej situácii v SR do každej domácnosti formou letáku, novín (hlavne pre osamelých seniorov, tiež tam, kde nefunguje rozhlas)
2. zabezpečiť min.1000 ks rúšok zo štátnych hmotných rezerv, alebo kúpou (uvedené bolo konzultované s miestnou podnikateľkou p. Evou Oravkinovou Cerovskou) primárne pre zamestnancov obce, opatrovateľskú službu a následne aj pre domácnosti
3. reláciami v miestnom rozhlase min 4x denne, aj v poobedných hodinách (posledná o 17.00) informovať o mimoriadnej situácii a prijatých opatreniach a o prevencii
4. spracovať a pripraviť počty seniorov, ktorí by boli odkázaní na pomoc samosprávy v prípade potreby a pripraviť sa na krízový scenár smerom k dodávke potravín, liekov, základných hygienických potrieb, atď. (osloviť všetkých miestnych podnikateľov), spracovať krízový plán
5. dočasné rozšírenie krízového štábu o poslancov OZ
6. zriadiť telefónne non stop číslo, linku (napr. pracovník CO), ktorý bude sústreďovať do odvolania informácie súvisiace s koronavírusom, sústreďovať oznámenia ohľadom porušenia karantény, číslo non stop linky zapracovať do letáku z bodu č.1
7. vykonať dohľad nad dodržiavaním prijatých opatrení, vyhodnocovať a v prípade potreby operatívne konať, spätná väzba občan - samospráva a poslanec
8. začať komunikovať s poskytovateľmi ubytovania, ktoré priestory bude možné použiť v prípade potreby karantény

Buďme disciplinovaní, zodpovední, ohľaduplní, ale nekompromisní voči tým, ktorí porušujú akékoľvek prijaté nariadenie v súvislosti so šírením vírusu (podnety o nezodpovedných občanoch dostávame vo veľkom počte). Dnes už je naozaj čas, aby sme sa nielen my, predstavitelia obce, ale celá obec spojili a spoločne začali robiť všetko, čo obec potrebuje. Veď nie je podstatné kedy a kto, ale čo prinášame, a či vôbec to má tendenciu pomôcť v neľahkej situácii. Veríme, že naša žiadosť bude prijatá s porozumením, nakoľko aj my poslanci máme právo a povinnosť participovať na tom, čo sa deje v našej obci.

poslanci OZ Heľpa

DONÁŠKA POTRAVÍN

V súvislosti s mimoriadnou situáciou obec Heľpa zabezpečí v nevyhnutných prípadoch nákup a distribúciu potravín pre klientov stacionára, starších, bezvládnych a osamelých občanov našej obce. Prípadné objednávky je potrebné nahlásiť na Obecnom úrade v Heľpe na tel. číslo 6700 944 (pevná linka) alebo na tel. číslo 048 6700 944 (z mobilného telefónu) ráno do 9.00 hod. Následne budú potraviny nakúpené a dodané do domácnosti, kde si ich občania prevezmú a zaplatia za tovar zamestnancom obecného úradu, ktorí im tento tovar dovezú.

DONÁŠKA OBEDOV

Obec Heľpa od 14. apríla zabezpečí pre seniorov a obyvateľov s ZŤP prípravu a rozvoz stravy v Školskej jedálni. Obed je potrebné si nahlásiť deň vopred. Odhlásiť obed môžete do 8.oo hod. ráno na tel. čísle: vedúca školskej jedálne: 0910302258, prosíme o uvedenie adresy, na ktorú budeme obed doručovať.
Obedy Vám dovezú na uvedenú adresu v jednorazových obaloch zamestnanci obecného úradu.

Vážení občania
Nech Pán požehná tieto sviatočné dni
a nech Vám dá veľa nádeje pre nový začiatok.
Nech Vás tieto dni naplnia zdravím, radosťou,
úspechom a šťastím.
Želáme vám krásnu Veľkú noc.

Vaša Redakčná rada

10 odporúčaní pri COVID-19

Máte podozrenie alebo potvrdený koronavírus?

1. Zostaňte doma, nechoďte do práce, školy ani na verejné priestranstvá. V prípade potreby nákupu alebo inej požiadajte ľudí vo vašom okolí, aby išli za vás. Ak musíte ísť von, vyhnite sa používaniu akéhokoľvek druhu verejnej dopravy alebo taxíkov. Vždy použite rúško na tvár.
2. Starostlivo sledujte svoj zdravotný stav a príznaky. Príznaky nájdete na webe www.korona.gov.sk Ak sa vaše príznaky zhoršia, okamžite kontaktujte svojho lekára.
3. Oddýchnite si a pite dostatok tekutín.
4. Ak ste objednaní k lekárovi, telefonicky ho informujte, že máte alebo môžete mať COVID-19. Pokiaľ telefón nezdvihne, pošlite sms. K lekárovi nechoďte.
5. V prípade mimoriadnych zdravotných udalostí volajte na číslo 155 a informujte dispečing, že máte alebo môžete mať COVID-19.

155

6. Zakryte si ústa rúškom alebo odevom, keď kýchate alebo kašlete. Nepoužívajte samotné ruky, pretože sa dotýkajú mnohých povrchov.
7. Umývajte si ruky mydlom a teplou vodou najmenej 20 sekúnd viackrát za deň alebo použite dezinfekčný prostriedok na ruky s obsahom najmenej 60% alkoholu.
8. Ak je to možné, zostaňte v samostatnej miestnosti a mimo dosahu ostatných ľudí vo vašej domácnosti. Mali by ste tiež používať samostatnú kúpeľňu a WC, ak je k dispozícii.
9. Vyhnite sa zdieľaniu osobných vecí s inými ľuďmi vo vašej domácnosti, ako sú riad, uteráky a posteľná bielizeň.
10. Vyčistite všetky povrchy, ktorých sa často dotýkate, ako napríklad stoly a kľučky. Používajte domáce dezinfekčné prostriedky na dané povrchy.

www.korona.gov.sk

Koronavírus COVID-19 | Preventívne postupy | MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBMEDZENIA V OBCI HEĽPA

Na základe vyhlásenia mimoriadnej situácie ohľadom šírenia koronavírusu platí až do odvolania nasledovné:

1. **Obecný úrad bude pre priamy kontakt s obyvateľmi otvorený v čase od 8.oo do 11.oo hod.. Elektronické a telefonické služby budú fungovať bez obmedzenia**
2. **Zákaz organizovania hromadných, športových, kultúrnych a spoločenských podujatí**
3. **Uzatvorenie denného stacionára do odvolania**
4. **Všetky spoločenské udalosti, zasadnutia občianskych združení či iných spolkov v klube sú zrušené až do odvolania.**
5. **Slúženie sv. omší bude prebiehať bez prítomnosti veriacich, odporúčame všetkým, aby sv. omše sledovali v obvyklých časoch, prostredníctvom online priameho prenosu z miestneho kostola**
6. **Obecná knižnica bude uzatvorená do odvolania.**
7. **Odporúčame obmedziť cestovanie v rámci Slovenska a zahraničia. Odložte všetky návštevy. Pokiaľ je to možné ani neprijímajte doma návštevy.**
8. **Pre ľudí, ktorí sa vracajú zo zahraničia platí pre ochorenie povinná domáca izolácia.**
9. **Zatvorenie škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Heľpa**
10. **V prípade akýchkoľvek otázok môžete zavolať na telefónne čísla:**
    0905 651 122 – starosta obce
    0918 659 580- na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v BB

Zvlášť upozorňujeme starších a chorých obyvateľov, aby obmedzili osobné stretávania a osobný kontakt. Pre zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb požiadajte svojich najbližších rodinných príslušníkov.
Toto je základný systém kolektívnej ochrany obyvateľstva.
Dbajte na zvýšenú hygienu.
Zároveň žiadame obyvateľov, aby nepodliehali panike. Ďakujeme za pochopenie a spoluprácu

TELEFONICKÉ KONTAKTY:

zdravotné strediská:
MUDr. Pavol Gerbery - 0948 61 61 60
MUDr. Peter Kukula - 048/6180016
MUDr. Slavomír Pôbiš - 048/6186260

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v B. Bystrici: 0918 65 95 80
Tiesňová linka (volajte iba v prípade ohrozujúcom stave života): 155

Obec Heľpa - nahlásenie nákupu a liekov pre odkázaných a ŤZP - ráno do 9.oo hod.: 048/6700944
Obec Heľpa: 0905 65 11 22
Kde si môžete zabezpečiť rúško: Anna Putnoková - 0911 81 08 25,
Eva Cerovská - 0918 81 13 31

Okresný úrad Banská Bystrica oznamuje občanom, že dňom 30.03.2020 zriaďuje infolinku k problematike týkajúcej sa COVID19, ktorá bude prevádzkovaná každý pracovný deň od 8,00 hod. do 20,00 hod.
Telefónne čísla call centra: 0961 699 555, 048/4306 555

Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva:

· povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest na verejnosti

Bez respirátora, rúška, šálu alebo šatky by ste nemali byť mimo svojho bydliska.

· opatrenie k poskytovaniu sociálnych služieb

Dočasne sa pozastavuje poskytovanie sociálnych služieb v denných stacionároch

· zákaz prevádzok v nedeľu – sanitárny deň

Každú nedeľu v mesiaci zatvorenie predajní potravín, mäsa, chleba a pečiva a tiež ovocia a zeleniny, lekárne, predajne a výdajne zdravotníckych pomôcok, drogérie, predajne novín a tlačovín, a predajne s krmivom pre zvieratá a veterinárne ambulancie.

Vláda SR vyhlásila odporúčania:

Dôchodcovia nad 65 rokov budú môcť nakupovať len v čase pre nich špeciálne určenom, konkrétne od 9:00 do 12:00.

Štát vyzýva dôchodcov nad 65 rokov, aby vychádzali z domu len, ak si potrebujú nakúpiť, alebo ak potrebujú ísť za lekárom. Dôrazne vyzýva dôchodcov, aby necestovali hromadnou dopravou alebo ju využívali len v absolútne nevyhnutných prípadoch.

Ministerstvo dopravy ruší bezplatnú dopravu vlakmi pre študentov, a to do termínu uzavretia škôl.

Seniori, sme tu pre Vás

Povedzme STOP podvodníkom

Súčasný krízový stav núti najmä staršiu generáciu zostať čo najviac doma za zatvorenými dverami. Túto situáciu vo svoj prospech môžu zneužiť podvodníci, ktorých konanie Vás môže pripraviť o značnú časť majetku alebo celoživotných úspor.

ODPORÚČAME VÁM PRETO RIADIŤ SA NASLEDUJÚCIMI RADAMI:

- **ak Vám niekto zazvoní/zaklope, pozrite sa cez pozorovací priestor alebo z okna. Ak sa za dverami nachádza neznáma osoba, pred otvorením sa spýtajte, v akej veci prichádza**
- **ak Vás niekto osloví s tým, že Vám zmeria tlak/teplotu a vykoná test na vírus, buďte obozretní. Môže ísť o podvodníka, ktorý si za falošný test vypýta finančnú hotovosť**
- **ak Vám niekto ponúkne nákup potravín alebo inú pomoc, ktorá vyžaduje odovzdanie Vašich financií/platobnej karty, overte si, či ide o aktivitu obce v ktorej žijete**
- **ak Vám niekto ponúkne podomový predaj rúšok/dezinfekcie a pod. nepristupujte na kúpu. Môže ísť o podvod s predraženou cenou a nekvalitnými prípravkami**
- **ak Vás neznáma osoba presviedča, aby ste podpísali výhodnú zmluvu, ktorej nerozumiete alebo neviete o čo v nej ide, s najväčšou pravdepodobnosťou ide o podvod**
- **buďte opatrní pri on-line objednávkach, ak si nie ste istí, požiadajte o názor osôb, ktorým dôverujete.**

Ak budete svedkami takéhoto alebo podobného konania, neváhajte tieto skutočnosti oznámiť polícii na čísle 158. Taktiež môžete kontaktovať starostu obce: 0905651122.

/www.prevenciakriminality.sk/

Minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky podľa § 150 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon")

a) mimoriadne prerušuje školské vyučovanie v školách od 30. marca 2020 do odvolania;
b) mimoriadne prerušuje prevádzku školských zariadení od 30. marca 2020 do odvolania;
c) určuje termíny rozhodujúce pre organizáciu školského roka 2019/2020 takto:

1. žiadosti na prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie na školský rok 2020/2021 sa budú podávať od 30. apríla 2020 do 31. mája 2020 s tým, že

1.1 podávanie žiadostí o prijatie dieťaťa sa bude organizovať bez osobnej prítomnosti detí; odporúča sa komunikácia elektronickou formou,

1.2 potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa sa nebude vyžadovať; ak do času vydávania rozhodnutia o prijatí dieťaťa zákonní zástupcovia dodatočne nepriložia potvrdenie o zdravotnom stave, dieťa bude prijaté len na adaptačný pobyt,

1.3 ak pôjde o prijatie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, nebude sa vyžadovať predloženie vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie; ak zákonní zástupcovia dieťaťa so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami dodatočne nepriložia potvrdenie o zdravotnom stave a vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, dieťa bude prijaté len na diagnostický pobyt

2. zápisy na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách na školský rok 2020/2021 sa uskutočnia od 15. apríla 2020 do 30. apríla 2020

2.2 overenie údajov poskytnutých zákonnými zástupcami sa uskutoční do dvoch týždňov od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania

2.3 zákonný zástupca dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami doloží vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie do vydania rozhodnutia o prijatí dieťaťa do základnej školy , najneskôr do 15. júna 2020,

2.4 ak zákonný zástupca požiada o odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, súčasť žiadosti zákonného zástupcu, ktorým je odporučenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporučenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie sa nebude pri zápise vyžadovať, ale zákonný zástupca ich doručí dodatočne, najneskôr do štyroch týždňov od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania,

3. prihlášky na vzdelávanie v stredných školách na školský rok 2020/2021 sa budú podávať riaditeľovi základnej školy do 15. mája 2020; potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti sa nebude vyžadovať; riaditelia základných škôl odošlú prihlášky na vzdelávanie na strednej škole na školský rok 2020/2021 na príslušné stredné školy do 21. mája 2020

4. prijímacie skúšky do stredných škôl na overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania na školský rok 2020/2021 sa uskutočnia počas jedného kalendárneho týždňa, a to najskôr jeden týždeň od skončenia mimoriadneho prerušenia vyučovania; konkrétne termíny pre jednotlivé stredné školy určia odbory školstva okresných úradov v sídle kraja v spolupráci s riaditeľmi škôl,

5. prijímacie skúšky do základných umeleckých škôl sa uskutočnia počas troch kalendárnych týždňov, a to najskôr do dvoch týždňov od skončenia mimoriadneho prerušenia školského vyučovania

Informácie Riaditeľstiev Základnej a Materskej školy v Heľpe

Základná škola Heľpa vzhľadom na aktuálnu situáciu so šírením sa koronavírusu a preventívnymi opatreniami pristúpila k zmenám aj pokiaľ ide o zápis žiakov do prvého ročníka základnej školy. Zápis sa nebude konať klasickým spôsobom 2. apríla 2020 v budove školy. Na stránke našej školy je k dispozícii elektronická prihláška. Túto je potrebné vypísať a odoslať. **Po elektronickom odoslaní prihlášky sú rodičia povinní prihlášku vytlačiť, podpísať ju a poslať na adresu Základnej školy Heľpa do 10. apríla 2020**. Prihlášku je možné doručiť aj do schránky, ktorá je umiestnená na budove školy. Upozorňujeme rodičov, že musia byť vypísané všetky požadované údaje. Je dôležité si zapísať aj kód formulára, ak by ste chceli niečo v prihláške po jej elektronickom odoslaní zmeniť.

...

Materská škola v Heľpe oznamuje rodičom, že zápis detí na predprimárne vzdelávanie na školský rok 2020/2021 sa uskutoční **od 4. 05 – do 15. 05. 2020 v čase 10.oo – 12.oo hod.** priamo v materskej škole. Žiadosť si môžete vyzdvihnúť v materskej škole v dňoch 4. a 5. mája 2020 v čase od 10.do 12.oo hod., alebo je dostupná v elektronickej forme na internetovej stránke Obce Heľpa.
Žiadosť je potrebné vypísať podľa zverejnených pokynov k zápisu.

Tvorme menej odpadu a buďme zodpovední! Teraz je to dôležitejšie ako kedykoľvek predtým

Viac ako hocikedy predtým je teraz dôležitá zodpovednosť. Týka sa nás všetkých. Či už v súkromnom živote, keď sa naozaj musíme správať zodpovedne a chrániť svoje zdravie, ale aj v ostatných oblastiach každodenného života, ktorý sa momentálne zúžil najmä na naše domácnosti.

Buďme ohľaduplní

V dôsledku situácie spôsobenej koronavírusom musíme oceniť i prácu tých, ktorí zabezpečujú, aby základné služby ďalej fungovali. Nemáme na mysli len zdravotnícky personál a dodávateľov potravín, ale aj tých, ktorí majú na starosti odvoz a ďalšie spracovanie odpadu. Práve teraz je treba byť k pracovníkom zberových spoločností ešte viac ohľaduplní a trpezliví, keďže robia naozaj významnú činnosť a ani oni nie sú imúnni voči nákaze. Prosím, neukladajte odpad vedľa kontajnerov, nevystavíte ich tak ďalšej manipulácii s odpadom, a tým znížite riziko ich prípadnej nákazy.

Čím menej, tým lepšie

Väčšina ľudí si chvíle, počas ktorých ostali uväznení vo vlastných domácnostiach, kráti upratovaním. Skúste však toto jarné upratovanie odložiť na neskôr, aby sa zbytočne v tejto situácii nepreplňovali kontajnery. Snažte sa tvoriť čo najmenej odpadu. Nakupujte len naozaj nevyhnutné veci, aby ste čo najviac predchádzali vzniku odpadu a ešte viac dbajte na to, aby ste triedili správne a do triedeného zberu vyhadzujte len poriadne stlačené plastové fľaše, krabice, plechovky či nápojové kartóny. A ak máte doma odpad, ktorý patrí na zberný dvor, a nijako vás neohrozuje, vydržte to a odložte návštevu zberného dvora na neskôr.

Rúško nepatrí do triedeného zberu

Mnohých ľudí zaujíma to, že ako vlastne naložiť s použitým rúškom či respirátorom. Zákon o odpadoch so situáciou, akou je takáto pandémia, nepočíta. Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR, ktorý v tejto veci oslovil aj Úrad verejného zdravotníctva SR, treba s jednorazovými rúškami nakladať tak, ako s potenciálne infikovanými. Teda najlepšou možnosťou je ich po zložení vložiť do plastového vrecka, umyť si ruky, odhodiť vrecko do zmesového odpadu a opätovne si poriadne umyť ruky a postupovať podľa hygienických pravidiel. V žiadnom prípade tieto rúška nepatria do triedeného zberu! Ak máte rúško šité, tak ho nezabudnite po každom použití oprať a vyžehliť, aby ste zlikvidovali potenciálnych nosičov nákazy.

Čo s odpadom, ak som v karanténe?

Aj ľudia, ktorí sa už ocitli v karanténe z dôvodu návratu zo zahraničia alebo tí, u ktorých je podozrenie, že by mohli byť nakazení, tvoria vo svojich domácnostiach odpad. Je nevyhnutné, aby s odpadom nakladali veľmi zodpovedne. Odpad je potrebné vložiť do plastového vreca na odpadky a po každom ďalšom použití ho riadne zviazať. Po naplnení je treba vložiť toto vrece do ďalšieho vreca a takto uložený odpad držať doma, až kým nie sú známe výsledky testov alebo najmenej 72 hodín. Až po uplynutí 72 hodín alebo oznámení negatívnych výsledkov je možné tento odpad umiestniť do zberných nádob, aby sa čo najviac predišlo ďalším možným nakazeniam.

ENVI - PAK naďalej plní svoje záväzky

Aj OZV ENVI - PAK s plnou vážnosťou reflektuje na aktuálne udalosti a neustále zodpovedne pracuje na tom, aby plnila všetky zmluvné povinnosti svojich klientov a zabezpečovala služby triedeného zberu odpadu pre obce. Zamestnanci spoločnosti sú plne k dispozícii, takže je možné sa na nich kedykoľvek obrátiť. Komunikácia prebieha naďalej, avšak bezkontaktne – telefonicky alebo e-mailom.

Ako sa nateraz zdá, tým že Slovensko zareagovalo veľmi rýchlo „kúpilo si čas", ktoré iné, doteraz veľmi zasiahnuté krajiny nemali. Hoci je situácia vážna, našťastie, zatiaľ nie je kritická. Veríme, že počet nakazených novým vírusom nebude prudko narastať, hoci vieme, že iste budú pribúdať. Preto vás prosíme, aby ste čo najviac dbali o svoje zdravie a zdravie svojich najbližších.

Tradície Veľkonočných sviatkov

Termín Veľkej noci nie je stály ale každoročne sa mení. Pripadá na prvú nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca po 21. marci.

V smrtnú nedeľu vynášali dospelé dievčatá Morenu. Pripravili ju už včasráno, a to tak, že drevenú kostru v tvare kríža obkrútili slamou a obliekli do ženských šiat. Pripravenú Morenu uložili v predsieni kostola a po omši s ňou chodili spievajúc po dedine. V krajnom dome zhodili z nej šaty a drevo so slamou hodili do potoka, čím ďalej od brehu. Potom sa vrátili do dediny a buď hneď alebo popoludní chodili po domoch, kde ich obdarovali vajíčkami a drobným peniazom. S ich príchodom sa spájala aj povera, že do ktorého domu vojdú, tam budú mať v tom roku veľa jahničiek. Na obed varili v každom dome dlhé rezance aby narástli dlhé klasy.

Traduje sa, že vynášanie Moreny sa robilo preto, aby vyhnali zimu, choroby, či smrť. Morena symbolizovala slovanskú bohyňu zimy a smrti. Jej odchod otváral cestu pre nástup jari.

Veľkonočný alebo tichý týždeň sa začína Kvetnou nedeľou, čiže Nedeľou utrpenia Pána, v ktorej sa spája predzvesť kráľovského triumfu Ježiša Krista so zvesťou o jeho umučení. Večernou omšou na pamiatku Pánovej večere sa začína Veľkonočné trojdnie, ktoré pokračuje cez Veľký piatok utrpenia a smrti Pána a cez Bielu sobotu, vrcholí Veľkonočnou vigíliou a uzatvára sa vešperami Nedele Pánovho zmŕtvychvstania.

Na Kvetnú nedeľu si ľudia do kostola doniesli rozvinuté vŕbové prútiky, ktoré kňaz počas svätej omše posvätil. Každý si doniesol domov posvätené „puzalky - bahnietky". Uložené pod hradou pod povalou či zastoknuté za obrazmi mali chrániť dom i stajne pri hromobití. Pri búrke konárik položili do obloka alebo kúsok hodili do ohňa. Dobytok bahnietkami vyháňali aj na prvú pašu.

40 dňové obdobie pôstu, ktoré sa začínalo na Popolcovú stredu vrcholilo v týždni pred Veľkou nocou. Prvé tri dni a v piatok jedli len kyslú polievku a suché zemiaky, vo štvrtok mliečne jedlá.

Vo štvrtok večer slávil Ježiš poslednú večeru so svojimi učeníkmi. V tento večer ustanovil dve sviatosti: kňazstva a Eucharistie, resp. premenil chlieb a víno na svoje telo a krv. Súčasne takto odovzdal apoštolom kňazskú moc so slovami: „Toto robte na moju pamiatku". V Zelený štvrtok sa večerná svätá omša slávi na pamiatku ustanovenia Sviatosti Oltárnej. Táto svätá omša je tiež známa obradom umývania nôh dvanástim mužom, ktorý pochádza z čias svätého Gregora Veľkého, ktorý denne hostil 12 žobrákov.

Vo štvrtok prestávajú zvoniť zvony, ako znak spoluúčasti s utrpením Krista. Ich zvuk sa ozve až na slávnostnú Glóriu na vigíliu vzkriesenia na Bielu sobotu a namiesto nich sa používajú rapkáče. Po skončení svätej omše si pripomíname Pána Ježiša, ako v Getsemanskej záhrade bdie v modlitbe. Apoštoli od únavy zaspali a Ježiš zostáva celkom sám, opustený. Túto udalosť symbolizuje nielen otvorený prázdny svätostánok, zhasnuté večné svetlo pred ním, ale aj obnažovanie oltárov a odnášanie všetkých predmetov z nich. Obnažená oltáre symbolizujú opustenosť Krista v ***Getsemanskej*** záhrade.

Na Zelený štvrtok po zviazaní zvonov dostali deti rapkáče, s ktorými chodili po dedine. V tento deň tradične vyhnali dobytok na pašu a to aj v prípade, ak sa riadna sezóna ešte nezačala.

Veľký piatok - deň utrpenia, ukrižovania a smrti Ježiša Krista. V rímskokatolíckych chrámoch sa v tento deň neslúži svätá omša, oltáre sú bez chrámového rúcha. Všetci veriaci sa postia od mäsitých pokrmov a najesť sa možno za deň len raz do sýtosti. Je to deň osobitne zasvätený spomienke Ježišovho utrpenia a smrti na kríži. Je to deň pôstu, pokánia a jediný deň roka, kedy sa neslávi eucharistická obeta. Namiesto nej sa koná liturgia umučenia Pána, ktorá pozostáva z bohoslužby slova, slávnostnej modlitby veriacich, z poklony Svätému krížu a sv. prijímania. Ježišovu smrť nám pripomína aj liturgická farba - farba krvi. V tento deň sa čítajú alebo spievajú pašie.

Na Veľký piatok včasráno kúpali kone, aby boli svieže. Aj ľudia, keď mali rany, chrasty, svrab, epilepsiu a iné, prípadne chceli uvedeným neduhom predísť, umyli sa v potočnej vode, či už priamo na mieste alebo si ju doniesli domov. Za najúčinnejší sa považoval náhly skok do vody, aby sa neduh "zľaknu a skapau". Túto vodu pokladali nielen za liečivú, ale pripisovali jej aj ochrannú moc, preto si z nej odkladali na rozličné príležitosti v priebehu roka. Pri stavbe domu ju položili vo fľaštičke pod prvú skalu, vykropili ňou stajňu, keď sa otelila krava a ak išlo o jalovicu prvôstku, umyli jej aj vemeno.

Ovciam v tento deň strihali znaky do uší, aby sa im rany, ktoré takto vznikli, rýchlo zahojili. Dodnes sa na Veľký piatok venuje veľká pozornosť počasiu. Mnohí si výsledok značia do kalendára. Keď v tento deň prší, bude mokré leto, ale ak je sucho, bude dobrá úroda.

Obrady Bielej soboty sa konajú po západe slnka v rámci tzv. Veľkonočnej vigílie (bdenia). Biela sobota - oslava Kristovho zmŕtvychvstania začína Veľkonočnou vigíliou. Počas Veľkonočnej vigílie Cirkev bdie a očakáva Kristovo zmŕtvychvstanie, Katolícka cirkev slávi vigíliu už ako radostnú slávnosť vzkriesenia, znovu sa rozozvučia zvony, ktoré od štvrtka večera mlčali. Liturgia veľkonočnej vigílie sa začína zapaľovaním a požehnaním veľkonočného ohňa a svätením veľkonočnej sviece – paškálu.

Pôst sa končil v sobotu napoludnie. Keď sa rozviazali zvony, utekali ľudia k Hronu, umývali si tvár, nohy a aj navzájom sa polievali vodou, všetko preto, aby boli zdraví.

V sobotu sa pripravoval všetok pokrm. Piekli biely koláč, uvarili vajíčka, varila sa „šoudra" . Masti zo šoudry sa pripisovali mimoriadne liečivé vlastnosti a preto ju odkladali. Pripravila sa kapustu i zemiaky, pretože nedeľa patrila k najväčším sviatkom roka, keď sa nesmelo nič robiť, najmä nie s nožom, aby statok neokrivel. Vajíčka sa maľovali obvykle v sobotu. Farbili ich tak, že ich varili vo vode spolu s cibuľovými šupinami alebo s červenými drievkami, ktoré kupovali v obchode. Pripravené jedlá sa mohli konzumovať až v nedeľu. Zvyšky jedál, ako kosti, škrupiny, omrvinky sa dávali pri siatí do zeme.

Veľkonočná nedeľa - v tento deň si rímskokatolíci pripomínajú ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.

Veľkonočný pondelok sa zvykne nazývať aj „Pondelkom Baránka" na pamiatku toho, čo sa udialo prvého dňa po sobote. Vtedy totiž anjel dodával odvahu ženám, ktoré na úsvite pribehli k hrobu a boli vydesené a znepokojené, keď ho našli prázdny.

Veľkonočné obdobie trvá 50 dní. Začína sa na Bielu sobotu večer a končí sa večer na sviatok Zoslania Ducha Svätého (Turíce).

V pondelok ráno mládenci, združení vo väčších-menších skupinách chodia kúpať ešte pred svitaním. Dievčatá sa prv snažili schovať ani nie tak preto, že samo kúpanie, či už vodou z vedra alebo priamo v potoku, kde ich neraz zavliekli bolo nepríjemné, ako skôr preto, že sa to patrilo. V dome bolo pripravené pohostenie a peniaze ako odmena za kúpanie. Menších chlapcov odmieňali aj maľovanými vajíčkami. Mládenec mohol ísť kúpať do koréhokoľvek domu, nesmel však vynechať krstnú matku a prirodzene ani svoje dievča. Ženatí muži chodili kúpať len k najbližšej rodine.

Z vyzbieraných peňazí usporiadali mládenci buď hneď v tento alebo v nasledujúci večer zábavu, na ktorej sa zúčastnili i dospelé dievčatá. V utorok dievčatá šibali chlapcov.

Spracované z materiálov: Horehronie, VEDA Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied Bratislava 1974 a www.kbs.sk, /mk/

VEĽKONOČNÉ SVIATKY

Na základe vyhlásenie Konferencie biskupov Slovenska, sa všetky sväté omše konajú bez prítomnosti veriacich. Sväté omše z nášho heľpianskeho rímskokatolíckeho kostola Nanebovzatej Panny Márie môžete sledovať online na stránke: www.farnost-helpa.sk

VEĽKÝ TÝŽDEŇ 2020 - priame prenosy na obrazovke TV LUX

KVETNÁ NEDEĽA 5. apríl 2020	ZELENÝ ŠTVRTOK 9. apríl 2020	VEĽKÝ PIATOK 10. apríl 2020	BIELA SOBOTA 11. apríl 2020	VEĽKONOČNÁ NEDEĽA 12. apríl 2020
slávnostná svätá omša bazilika sv. Petra,Vatikán 11.00 hod.	omša svätenia olejov katedrála sv. Martina, BA 09.30 hod.	obrady utrpenia a smrti Pána katedrála sv. Martina, BA 15.00 hod.	veľkonočná vigília katedrála sv. Martina, BA 19.30 hod.	slávnostná svätá omša katedrála sv. Martina, BA 09.30 hod.
svätá omša kaplnka TV LUX, BA 18.30 hod.	omša na pamiatku Pánovej večere bazilika sv. Petra, Vatikán 18.00 hod.	obrady utrpenia a smrti Pána bazilika sv. Petra, Vatikán 18.00 hod.	veľkonočná vigília bazilika sv. Petra, Vatikán 21.00 hod.	slávnostná svätá omša bazilika sv. Petra, Vatikán 11.00 hod.
	svätá hodinka Getsemanská záhrada Svätá zem 20.00 hod.	krížová cesta námestie sv. Petra Vatikán 21.00 hod.		Urbi et Orbi námestie sv. Petra Vatikán 12.00 hod.
				svätá omša kaplnka TV LUX 18.30 hod.

LUX TELEVÍZIA

Sväté omše z kaplnky TV LUX: pondelok - streda 07.00 hod. 12.00 hod a 18.30 hod
Pripomíname, že všetky sväté omše a pobožnosti sa KONAJÚ BEZ ÚČASTI VERIACICH.

HEĽPIANSKE ZVESTI, Obecný úrad, Farská 588/2, 976 68 Heľpa, IČO - 00313424. Redakčná rada: Mgr. art. Andrea Kirschová, Mgr. Andrea Oravkinová, Mgr. Jozef Pupiš, Bc. Milan Jankov, Mgr. Mária Kemková. Grafická úprava: Ivor Páleník - I.P.PRESS Brezno. Redakčná rada nezodpovedá za gramatickú správnosť a štylizáciu textov. Kontakt: 048/6186150, helpa@helpa.sk. Vychádza štvrťročne. Obecné noviny Heľpianske zvesti boli zaregistrované na MK SR pod registračným číslom EV 4295/11., ISSN 1339-1917 .